

“Türkiye’nin Otomobili 2020’de en önemli küresel markalarımızdan biri olacak”

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı ve Türkiye’nin Otomobili Girişim Grubu (TOGG) Yönetim Kurulu Başkanı M. Rifat Hisarcıkılıoğlu, Türkiye’nin Otomobilinin 2020’de ülkenin en önemli küresel markalarından biri olacağını belirterek, “Marka lansmanımızı gerçekleştireceğiz. 2021’de fabrikamızı tamamlayıp, açılışını yapacağız. 2022’de de inşallah ilk aracımız banttan çıkmış olacak.” dedi. TOGG’un Türkiye’nin Otomobilinin tanıtıldığı “Yeniliğe Yolculuk Buluşması” ve Bilişim Vadisi Resmi Açılış Töreni, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, kabine üyeleri, sivil toplum kuruluşlarıyla sektör temsilcilerinin de aralarında bulunduğu çok sayıda davetlinin katılımıyla Gebze’de gerçekleşti.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve TOGG Başkanı M. Rifat Hisarcıkılıoğlu, buradaki konuşmasında, Türkiye’yi yarım asırlık hayaline kavuşturacak dev bir adım atıldığını dile getirerek, “2017’de TOBB Genel Kurulu’nda, Sayın Cumhurbaşkanımız bize bir çağrı yapmış ve bu işi bizim üstlenmemizi istemişti. Biz de yola çıktık ve babayığitlerimizi bir araya getirdik. Rabbimize şükürler olsun, verdiğimiz sözün arkasındayız. Bu vatanın bir evladı olarak gurur duyuyorum. Bu işi başaran Türk özel sektörü adına şeref duyuyorum.” ifadelerini kullandı. Hisarcıkılıoğlu, otomotiv sektörünün kabuk değiştirdiğini ve Türkiye için yeni bir fırsat penceresi açıldığını belirterek, ülkenin 1960’larda bu fırsatı kaçırdığını ve Devrim arabasına sahip çıkamadığını söyledi.

Rifat Hisarcıkılıoğlu, 2017 yılının Mayıs ayında Cumhurbaşkanı Erdoğan’a söz verdiklerini yineleyerek şöyle devam etti: “(Taşın altına elimizi koyarız.) dedik, dalga geçtiler. 2017 Kasım’da ortak girişimimizi kurduk, inanmadılar. 2018 Haziran’da şirketimizi kurduk, güldüler ama pes etmedik, çalışmaya devam ettik. Biliyoruz, daha yolumuz uzun ama bakın, bugün buradayız. Türk özel sektörünün birikimi, enerjisi, vatan sevgisi bu salonda. Niye “Türkiye’nin Otomobili” diyoruz biliyor musunuz? Çünkü bu 82 milyonun otomobili.”

Hisarcıkılıoğlu, kendi patentleri için yabancı mühendisleri çalıştıracaklarını belirterek, 15 yılda en az 22 milyar lira tutarında yatırım yapacaklarını bildirdi.

Otomobilin sadece Türkiye’de üretilmeyeceğine dikkati çeken Hisarcıklioğlu, “Markası, patenti, tasarımı bizim olacak. Lisans almayacağız, lisans satacağız. Montaj yapmayacağız, montaj yaptıracağız. Başkasının patenti için çalışmayacağız.” diye konuştu.

Hisarcıklioğlu, TOGG ortakları olarak en az 3,5 milyar lira (500 milyon avro) sermaye taahhüdü vereceklerini, çok büyük bir özveri göstererek, 15 yıllık yatırım döneminde şirketten hiç temettü almayacaklarını söyledi.

-“Ezberleri bozacağız”

4 bin 300’ü doğrudan olmak üzere yan sanayisiyle 20 bin ilave istihdam sağlayacaklarını belirterek, “Rakamlar büyük çünkü hedefimiz büyük. Allah’ın izni, milletimizin inancı, Cumhurbaşkanımızın da liderliğinde ve destekleriyle, biz bu işi başaracağız. 2020’de en önemli küresel markalarımızdan biri olacak, marka lansmanımızı gerçekleştireceğiz. 2021’de fabrikamızı tamamlayıp açılışını yapacağız. 2022’de de inşallah ilk aracımız banttan çıkmış olacak. Ezberleri bozmak kolay değil ama bizler ezber bozmak için buradayız ve ezberleri bozacağız.” dedi.

Türkiye’nin Otomobili ile 4 alanda daha devrim yaptıklarını dile getiren Hisarcıklioğlu, bunlardan ilki ve belki de en önemlisinin iş birliği modeli olduğunu belirtti.

Kendilerine hep “Türkler ortaklık kuramaz, yürütemez” denildiğini aktaran Hisarcıklioğlu, “Ama farklı fikirden, farklı sektörlerden babayığitleri aynı masaya topladık. “Küçük olsun, benim olsun.” demedik. “Büyük olsun, hepimizin olsun.” dedik.” ifadesini kullandı.

İkinci devrimin beyin göçünü tersine çevirmek olduğunu söyleyen Hisarcıklioğlu, yıllardır Türkiye’deki nitelikli çalışanlar ve mühendislerin yurt dışına gittiğini, TOGG’un, dünyanın en başarılı Türk yöneticilerinden Gürcan Karakaş’ı Türkiye’ye getirerek, projenin başına geçirdiğini, dünyanın dört bir yanından Türk, Alman, Brezilyalı, Amerikalı, Asyalı 100’lerce beyni, Bilişim Vadisi’ne toplamaya başladıklarını bildirdi.

Hisarcıklioğlu, üçüncü devrim olarak, ilk defa dünyada teknolojiye başa oynadıklarını vurgulayarak şunları kaydetti: “Şimdi elektrikli araba yapıyoruz. Hem de bugün Amerika’da, Avrupa’da, Çin’de ne yapıyorsa aynısını, onlarla aynı zamanda yapıyoruz. Dünyada dizel araçlar yasaklanırken, küresel ölçekte temiz ve çevreci bir ürün geliştiriyoruz. Son değişim de sanayi politikasında gerçekleştirildi. Eskiden devlet teşvik verirdi, yatırımcıyı beklerdi. Artık devlet hedef veriyor. Atılacak adımları, verilecek destekleri kamu-özel sektör birlikte belirliyor. Avrupa Birliği ve Çin, 2020 sonrası tüm sanayi stratejilerini bunun üzerine kurdu. Bu çalışma biçimini, savunma sanayisi dışında ilk defa bu projede uyguladık. “

– “Yeni bir meydan okuma”

“Türkiye’nin Otomobilinin sadece yerli marka araba üretmek anlamına gelmediğini söyleyen Hisarcıklioğlu, “Bir otomobilden daha fazlasıdır, teknolojik dönüşümdür, dijital ekonomiye geçiştir, tek başına 20 bin ilave istihdamdır, 7,5 milyar dolar daha az cari açıktır, gayri safi milli hasılaya 50 milyar dolar katkıdır. Yani Türkiye’nin Otomobili yeni bir meydan okumadır.” dedi.

Hisarcıklioğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın verdiği desteğe işaret ederek, “Başta Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Mustafa Varank ile Hazine ve Maliye Bakanımız Berat Albayrak olmak üzere, önceki dönem birlikte çalıştığımız Faruk Özlü Bakanımız, bakan yardımcılarımız ve bürokratlarımız, bu projeye inandı, tam destek verdiler.” diye konuştu.

Bu işe inandıklarını vurgulayan Hisarcıklioğlu, şunları ifade etti: “Taşın altına elimizi, gövdemizi koyduk. Bu daha başlangıç, yolumuz uzun. Türk girişimcisi olarak daha büyük hedeflerin peşindeyiz. İcat çıkaran, teknoloji ihraç eden bir Türkiye. Eski köye yeni adet

getiren bir Türkiye. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bize hedef gösterdiği, muasır medeniyetler seviyesini yakalayan bir Türkiye. Allah Türkiye'nin Otomobilinin tekerine taş değirmesin."

Hisarcıklioğlu, TOGG ortakları olan babayiğitleri de sahneye çağırdı.

Zorlu Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Nazif Zorlu, Hisarcıklioğlu'nun Türkiye'nin Otomobili yatırımı için yaptığı daveti hatırlatarak, "(Var mısınız?) dedi. Biz de 'Ülkemiz için varız, var olmaya da devam edeceğiz.' dedik." ifadesini kullandı.

Turkcell Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Akça da Türkiye'nin Otomobilinin hayırlı olmasını diledi.

Anadolu Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Tuncay Özilhan "Grup olarak Türkiye'nin Otomobilinin bir parçası olmaktan büyük mutluluk, onur duyuyoruz. Büyük bir cesaretle yola çıktık, önemli bir aşama kaydettik. İnşallah 2 sene sonra üretimimizi tamamlayıp ilk ürünümüzü piyasaya verdiğimizde hep beraber bu mutluluğu yaşayacağız." dedi.

BMC Yönetim Kurulu Üyesi Talip Öztürk de firma olarak TOGG'a her zaman tam destek vereceklerini kaydetti.

Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan konuşmasına, "Bugün ülkemiz için tarihi bir güne, Türkiye'nin 60 yıllık rüyasının gerçeğe dönüşmesine hep birlikte şahitlik ediyoruz." diye başlayarak, yıllardır Türkiye'nin kendi otomobilini üretmesi gerektiğini, montajcılıktan çok daha iyisine layık olduğunu hep dile getirdiklerini aktardı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ülkeyi 350 bini bile bulmayan otomotiv üretim potansiyelinden, 1,5 milyonun üzerinde bir otomotiv üretim seviyesine çıkardıklarını belirtti.

Bu sektördeki ihracatın 32 milyar dolara ulaştığını dile getiren Erdoğan, şunları kaydetti:

"Ama maalesef kendi otomobilimizi üretme çabalarımızdan uzun süre netice alamadık. Bu konuda birçok adım attık, girişimde bulunduk. Bizim hayalimiz, tüm hakları ülkemize ait olan, tasarımcılarımızın ve mühendislerimizin emekleriyle yoğrulan, milli teknolojilerle üretilen, dünyaya adımımızı duyuracak bir otomobile sahip olmaktı. Bunun için de bir babayiğit arıyorduk. Nihayetinde milletimizin bu hayaline gönül veren, elini taşın altına koyan babayiğitler ortaya çıktı ve Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu'nu kurdu. Kendilerine şahsım, milletim adına çok teşekkür ediyorum. Sadece işine odaklanmış profesyonel bir ekip kurup çalışmalarını bugünlere getirdiler. Bu iş için 100'ün üzerinde Türk mühendis gecesini gündüzüne kattı, evinden, çoluğundan, çocuğundan ayrı kalma pahasına çalıştı, çabaladı. Bunların bir kısmı da yurt dışındaki prestijli işlerini bırakıp sırf bu projede yer almak için büyük bir heyecanla vatanlarına dönen arkadaşlarımızdan oluşuyor ki CEO'muz böyle bir arkadaşımız. Kendisine özellikle teşekkür ediyorum."

– "Yaklaşık 60 yıldır bu hayalin peşinde koştuk"

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, bu süreçte sessiz ama derinden gidildiğini ifade ederek, "İşte bugün ön gösterim araçlarını tam da 2 sene önce söz verdiğimiz gibi ilk kez sizlerle paylaşıyoruz." dedi. İçinde bulunulan mekânı da özellikle seçtiklerini vurgulayan Erdoğan, alanın Türkiye'nin Bilişim Vadisi, Türkiye'nin yarınlarını şekillendirecek teknoloji üssü olduğunu söyledi.

Erdoğan, aslında bu tarihi günde iki mega projeyi aynı anda hayata geçirdiklerine işaret ederek, hem Bilişim Vadisinin resmi açılışını gerçekleştirdiklerini hem de otomobilin ön gösterim araçlarını paylaştıklarını kaydetti.

Bu vesileyle Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği başta olmak üzere projede emeği geçenlere teşekkür eden Erdoğan, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Türkiye’nin yerli ve milli otomobil arayışı malum yeni değil, yaklaşık 60 yıldır bu hayalin peşinde koştuk. İlk yerli otomobil denemesi olan ‘Devrim’in hikayesi aynı zamanda bize hayallerimizin nasıl kabaşa dönüştürüldüğünün de örneğidir. İşte dışarıda ‘Devrim’ otomobilini gördük. Daha önce uçak yapan, motor geliştiren, silah üreten müteşebbislerimizin başına ne gelmişse ‘Devrim’ otomobilinin başına da aynısı gelmiştir. Kimin adına çalıştığı, kimin sesi olduğu, kimin çıkarını koruduğu artık gün gibi aşikar olan birileri çıkıp diğer projeler gibi bunun da hem psikolojik hem de fiili olarak sabote edildiğini görüyoruz. Kayseri’deki uçak fabrikasına sipariş verilmesine, dışarıdan alınan siparişlerin de ihraç edilmesine engel olan zihniyet bugün de unutmayalım yine faaliyetler, çalışıyorlar. Zor şartlarda kurduğu silah fabrikasında hayranlıkla takip edilen üretimler yapan kişiyi fabrikasıyla beraber havaya uçuranların amacının ne olduğunu zaman içinde hep birlikte gördük. Türkiye’nin kendi motorunu üretmesi için canlarını dişlerine takarak çalışanların emeklerini zayıf edenler, aynı kafayla bugün de bizim karşımıza dikiliyor.”

– “Kaybettiğimiz 65 yılın hesabını sormayı da milletimize bırakıyoruz”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Devrim otomobili için harekete geçildiğinde “Türkler otomobil üretemez” diye bir kampanya başlatıldığını dikkati çekerek, şöyle devam etti: “İşin ilginç yanı dönemin Sanayi Bakanını da bu kampanyaya katılmış olmasıdır. Yerli otomobilin hem teknolojik olarak üretilemeyeceğini hem de yeterli pazarı olmadığını söyleyenler birkaç yıl sonra Batılı firmaların ülkemizde kurdukları otomobil fabrikalarını alkışlayarak karşılamışlardır. Nerelerden geçmişiz. Halbuki tam da otomobil piyasasının canlanmaya başladığı bir dönemde bu teşebbüs başarıyla hayata geçirilebilseydi bugün Türkiye bambaşka yerde olurdu. Daha önceki uçak, silah, motor projelerinin sürdürülmesi halinde de bugün bambaşka bir yerde bulunacaktık. Gümüş motor teşebbüsünden 65 yıl sonra hala motorumuzu kendim üretemiyor olmanın sancılarını çekiyoruz. Bu vesileyle ülkemizin ilk motor fabrikası teşebbüsünü başlatan, sanayileşme fikrinin yılmaz savunucusu Necmettin Erbakan hocamızı da rahmetle, minnetle yadediyorum. İnşallah farklı kurumlarımız nezdinde başlattığımız projelerimiz sonuçlandığında birkaç yıl içinde her türlü ihtiyacımızı karşılayacak şekilde motor meselesini de kökten çözmüş olacağız. Kaybettiğimiz 65 yılın hesabını sormayı da milletimize bırakıyoruz. Size bırakıyoruz.”

Devrim otomobilinin benzini olmadığı için yolda kalmasını projeyi boğma kampanyasına çevirenlerin, Türkiye’nin otomobili için de aynı şeyi yapmaya çalışacağını dile getiren Erdoğan, “Ama bu kez izin vermeyeceğiz. Devrim otomobilinin önünü kesmeyi başardılar ama şimdi yaptığımız devrim otomobilinin önünü inşallah kesemeyecekler.” diye konuştu. Yeni teknolojilerin en verimli ve en önemli bileşenin yazılımlar olduğunun altını çizen Erdoğan, katılımcılara şöyle seslendi: “Yazılımda bir sıçramayı burada yaşayacağız. Bunun için 170 bini aşan yazılımcı sayımızı, hızla 500 binin üzerine çıkaracağız. Çocuklarımıza yazılım geliştirme yetkinliği kazandırmak için eğitim öğretim faaliyetlerini daha da artıracacağız. Bilişim Vadimiz, açacağımız yeni nesil yazılım okullarından birine de aynı zamanda ev sahipliği yapacak. Teknoloji şirketleri, sivil toplum kuruluşları ve ilgili kurumlarımızla birlikte çalışıyoruz. Bilişim Vadisi, Açık Kaynak Platformu’nun da aynı zamanda merkezi olacak. İşte tüm bu avantajlarından dolayı Bilişim Vadisi, Türkiye’nin Otomobili Projesi’ne de ev sahipliği yapıyor. Otomobilimizin fiziken üretileceği fabrika ise bu endüstrinin kalbinin attığı Bursa’da olacak. Merak ediyorsunuz, ‘Bursa’da neresi olacak?’ diye. Onun da müjdesini vereyim.

Gemlik'te Silahlı Kuvvetlerimize ait olan büyükçe bir yerimiz var. Yaklaşık 4 milyon metrekaarelik bu alanın inşallah şu anda takribi 1 milyon metrekaresini buraya tahsis edeceğiz ve süratle de inşallah fabrikamızın orada yapımına başlayacağız. Bu yatırımın Gemlik, Bursa'ya hayırlı olmasını diliyorum.”

Erdoğan, fikri ve sınai hakları Türkiye'ye ait olan araçla birlikte dünyanın rekabetçi bir Türk markasıyla tanışmış olacağını söyledi.

Bu markaya ilişkin tüm stratejik kararların Türkiye tarafından alındığını, fikirlerin Türk mühendisleri tarafından hayata geçirildiğini ifade eden Erdoğan, “Atılan adımlar için kimseden lisans ve icazet almıyor, her türlü teknik özelliği kendimiz belirliyoruz. Başka bir ifadeyle oyunun kurallarını artık biz koyuyoruz. Suriye’de biz koyuyoruz. Libya-Türkiye arasında biz koyuyoruz. Silahlı, özellikle savunma sanayisinde biz koyuyoruz. Şimdi burada da yine biz koyuyoruz.” diye konuştu.

Dünya otomotiv sanayisinin yeni bir yol ayrımında olduğunu, yaşanan değişimlerin takip edildiğini belirten Erdoğan, şöyle devam etti: “Elektrikli otonom ve ağ bağlantılı teknolojilerin liderliğinde yeni üretim modelleri ortaya çıkıyor. Şu an bu yarışta herkes eşit şartlarda. İhracatı 32 milyar doları bulan otomotiv sektörümüzü bu değişime adapte etmek zorundayız. Ağırdan alamayız. Hızla bunu yakalayacağız. Yapay zeka her alanda olduğu gibi otomobillerde de giderek öne çıkıyor. Sanayimizi tüm unsurlarıyla bir sonraki çağa şimdiden hazırlamak istiyoruz. Türkiye’nin Otomobili projesindeki teknoloji birikimimiz diğer pek çok sektörün de önünü açacak, aynı zamanda ateşleyicisi olacaktır. Bunun için hata yapma lüksümüz yoktur. Kuralları koyan biz olduktan sonra bu çalışmada kimlerden destek aldığımızın, kimleri çalıştırdığımızın da bir önemi kalmıyor. Bu konudaki kinayeler ya cehaletin ya husumetin ya da öz güvensizliğin ürünüdür. Türkiye’nin en güzide kurumlarından yetişmiş mühendisler şu an yerli otomobilin matematik modellemeleri ve dayanıklılık testleri üzerinde çalışıyor. Sınıfının en geniş iç hacimli, en yüksek performanslı ve en uygun maliyetli aracını inşallah üreteceğiz. Aracımız sıfır emisyonla çalışarak çevreyi hiç kirletmeyecek. Seri üretime geçtiğimizde, Avrupa’nın klasik olmayan, doğuştan elektrikli ilk ve tek SUV modelinin inşallah sahibi olacağız.”

Üretime geçtikten 3 yıl sonra binek otomobillerde Türkiye’de en yüksek yerlilikte üretilen tek markanın Türkiye’nin Otomobili olacağını vurgulayan Erdoğan, “Geçenlerde televizyonlarda izlediniz mi, İstanbul’da şoförler odası açıklamasını yapıyor. ‘Biz 2020’nin sonuna kadar araç almayacağız, üretimi bekleyeceğiz, üretim yapıldığı andan itibaren kendi yerli otomobilimizi alacağız.’ diyor. 2022 yılında tüm Türkiye’de şarj altyapımız da hazır olacak. Tüm kurumlarımız bu al yapı için hazırlıklara şimdiden başladı. Dolayısıyla bu otomobil yerli ve millidir. Ama yerlilikten ve millilikten anlamayanlar var. Onlar bizi hiç ilgilendirmez. Biz işimize bakacağız. Hiç kimse bu gerçeği perdelemeye çalışmamalı.” diye konuştu.

Erdoğan, tüplü televizyonlardan panel televizyona geçilirken eski oyuncuların önemli bir kısmının devre dışı kaldığını, yeni oyuncuların yükselişe geçtiğini belirterek, aynı şekilde tuşlu telefonlardan akıllı telefonlara geçerken de benzer bir sürecin yaşandığını anlattı.

“Türkiye’nin Otomobilini elektrikli olarak üreterek geçmişin veya bugünün değil, doğrudan geleceğin teknolojisine uzanıyoruz.” diyen Erdoğan, tasarımıyla, bataryasıyla, şarj istasyonlarıyla bu otomobil projesiyle ülkeyi geleceğin dünyasına hazırladıklarını kaydetti.–

“Küresel bir marka peşindeyiz”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, dünyada bunu yapabilen pek az ülke olduğunu dile getirerek, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Türkiye daha en başından elektrikli otomobil alanına

girerek herkesten bir değil, birkaç adım birden öne geçiyor. Bu otomobili sadece kendi ihtiyaçlarımız için üretmiyoruz. Biz küresel bir marka peşindeyiz. Avrupa gibi yakın pazarlardan başlayarak tüm dünyada bu otomobili yollarda gördüğümüz gün hedefimize ulaşmış olacağız. Üretim ve ihracat stratejimizi buna göre belirliyoruz. Milletimizin de bu araca sahip olmak için sabırsızlıkla beklediğini biliyorum. Bu otomobilin ticari olarak satışa sunulacağı 2022 öncesinde milletimizin projeye ve milli teknoloji hamlesine olan desteğini göstermek üzere ön satış süreci başlatılabilir. Dünyada benzer projelerde kullanılan bu yöntemi ülkemizde de hayata geçirebiliriz. Milletimizin ön satışta ortaya koyacağı taleple bu projeye sahip çıkacağına yürekten inanıyorum. Recep Tayyip Erdoğan olarak şahsın adına ilk ön siparişi de buradan veriyorum. Bu proje için tüm cesaretini ve azmini ortaya koyan babayığitlerimize teşekkür ediyorum.”

Erdoğan, özel sektör koordinasyonunu yürüten TOBB ile kamu tarafındaki koordinasyondan sorumlu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile emeği geçenlere teşekkür ederek, şunları kaydetti: “Bu süreç içerisinde ülkemizin 60 yıllık hayalini gerçekleştiren kahramanlar unutmayın sizler olacaksınız. Adınız tarihe geçecek. Gelecek nesiller sizin başarınızı konuşacaklar. Cumhurbaşkanlığı olarak ilk günden beri olduğu gibi bundan sonra da hep yanınızda yer alacağımı ifade ediyorum. Attığınız her adımı bizzat takip ediyorum. Rabb’imin izniyle Türkiye önümüzdeki dönemin yükselen değeri, attığı adımlar merakla takip edilen ülkesi olacaktır. Kendimize inandığımızda, kendimize güvendiğimizde aşamayacağımız hiçbir engel bulunmuyor.”

Erdoğan, girişim grubunda yer alan şirketleri ve projede görev alan ekibi tebrik etti.-Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Türkiye’nin 2002’de düşük sektörel çeşitlilikle 36 milyar dolarlık ihracat yapabilen bir sanayi altyapısına sahip olduğunu, özel sektörü yenilikçiliğe, girişimciliğe ve Ar-Ge’ye teşvik edecek mekanizmaların olmadığını söyledi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde 17 yılda güçlü bir Ar-Ge ve girişimcilik ekosistemi oluşturulduğuna dikkati çeken Varank, “Bugün artık 170 milyar dolara ulaşan bir ihracat hacmine sahibiz. Hemen hemen her sektörde üretim yapabiliyoruz. Türkiye’nin dört bir yanında sıfırdan kurduğumuz bin 500’ün üzerinde Ar-Ge ve tasarım merkezi ile 85 teknopark, yeni fikirlerin ürüne dönüşmesine ev sahipliği yapıyor.” diye konuştu.

Bakan Varank, Türkiye’nin özellikle savunma sanayisinde tüm dünyanın konuştuğu yeni bir başarı hikayesi yazdığını vurgulayarak, bu alanda yüzde 20’lerde olan yerlilik oranının yüzde 70’lerin üzerine çıktığını ifade etti.

Türkiye’yi her alanda yüksek teknoloji üreten ve teknolojiye yön veren ülkelere biri haline getirmek istediklerini, Milli Teknoloji Hamlesi ruhuyla hazırlanan 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi’nin de bu vizyonun bir parçası olduğunun altını çizen Varank, şöyle konuştu:

“Bugün ekonomik ve teknolojik bağımsızlığımızı güçlendirme yolunda, ülkemizin en büyük teknoparkı Bilişim Vadisi’ni resmen açıyoruz. Türkiye’nin Otomobili Girişim Grubuna ev sahipliği yapan bu merkezdeki birçok girişim, kritik yerli ve milli teknolojilerin öncüsü olacak. Bilişim Vadisi’nin paydaşları olan kamu, üniversite, sanayi ve sivil toplum kuruluşları güçlü bir sinerji oluşturacaklar. Buradaki somut projelerle, küresel markalarımızın oluşmasını ve değeri milyar dolarla ölçülen Türk girişimlerinin ortaya çıkmasını sağlayacağız. Yoluna daha büyük adımlarla devam edecek olan Bilişim Vadisi, inanıyorum ki ülkemizin 21. yüzyıldaki konumunu güçlendirecek.”

Varank, Türkiye'nin en güzide şirketlerinin bir araya gelerek Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın himayesinde Türkiye'nin Otomobilini dünyaya tanıttıklarını belirterek, şunları kaydetti: "Her biri birbirinden tecrübeli parlak zihinler burada, Bilişim Vadisi'ndeki Ar-Ge merkezinde bu otomobili geliştiriyorlar. Bu otomobil, tüm fikri ve sınai mülkiyet haklarıyla, mühendislik kararlarıyla Türkiye'nin otomobilidir. Bu otomobilden kazanılan her kuruluş, Türkiye'nin kazancıdır. Bu gurur, 82 milyon vatandaşımızın, Türkiye'nin gururudur. Türkiye'nin Otomobili, sadece bir araba üretme projesi de değildir. Türkiye'nin yeni fırsat pencerelerini yakalama hamlesidir."

Otomotiv sektörünün köklü bir değişim sürecinden geçtiğine dikkati çeken Varank, bağlantılı, otonom ve elektrikli otomobil pazarının köklü markaların yanında yeni girişimlere çok büyük fırsatlar sağladığını anlattı.

Varank, "Bugün, elektrikli ve bağlantılı araçlar, toplam araç satış gelirlerinin yalnızca yüzde 1'ine sahipken, 15 yıl sonra bu oran yüzde 40'lara çıkacak. Bu otomobilleri ve beraberindeki mobilite ekosisteminin içereceği tüm kritik teknolojileri özgün olarak geliştirme imkanımız var. İşte Türkiye'nin Otomobili ile küresel piyasada rekabet edecek markamızı oluşturuyor, sektörün geleceğinde 'biz de varız' diyoruz. Böylece otomotiv sektöründeki 32 milyar dolarlık ihracat kapasitemizi ve istihdam hacmini daha da yukarılara çekeceğiz." diye konuştu.

-Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Üst Yöneticisi Gürcan Karakaş

Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu (TOGG) Üst Yöneticisi (CEO) Gürcan Karakaş, "Yeniliğe çıktığımız yolun aynı zamanda yeni bir lige de çıkmak olduğunun altını çizmek isterim" dedi. Otomobili geliştirmek için çok doğru bir zamanda yola çıkıldığını anlatan Karakaş, otomotiv alanında dünyada oyunun kurallarının yeniden yazıldığını söyledi.

Otomobil kullanıcılarının beklentilerinin değiştiğini aktaran Karakaş, "Otomobil, akıllı bir cihaza dönüşmekte. Akıllı bir cihaza dönüşen otomobil yaşam alanı olarak kullanılabilir. Otonom gidebilen bir araç... Biz buna kısaca şöyle diyoruz: Cep telefonunun başına gelen otomotivin de otomobilin de başına gelecek." diye konuştu.

Karakaş, dünyada; sosyal, yasal ve teknolojik boyutta bazı mega trendlerin bulunduğunu ifade ederek, "zamanı doğru mu", "geç kalmadınız mı" sorusunun kendilerine çok sık sorulduğunu söyledi.

Otomotiv endüstrisinde yaşanan dönüşüm nedeniyle doğru bir zamanlama seçtiklerini aktaran Karakaş, şöyle konuştu: "Otomotiv trendlerinden kısaca bahsetmek istiyorum. Otomotiv teknolojilerinde elektrikli araçların daha uzun menzilli, fiyat cazibesi açısından daha erişilebilir noktaya gelmesinden sonra nesnelerin interneti (IoT) ile bağlantılı otomobiller söz konusu. İnternetin otomobilde değil, otomobilin kendisinin internette olduğu bir dünyadan bahsediyoruz.

Dolayısıyla şehirlerimiz de akıllandıkça, evlerimiz akıllandıkça, fabrikalarımız akıllandıkça otomobilimiz bir yaşam alanına dönüştü. Her bir şeyin iç içe girdiği, her şeyin bağlantılı olduğu bir alana dönüşüyor. Bu nedenle biz diyoruz ki doğru zamanda yola çıktık. Çünkü oyunun kuralları değişirken başarılı olmanın kuralları da değişiyor. Artık eskiden olduğu gibi büyükler değil, çevik olan, yaratıcı olan, iş birliği yapabilen ve kullanıcıyı faaliyetlerinin merkezine koyan şirketler, organizasyonlar başarılı olabiliyor."

Karakaş, yola çıkarken, fikri sınai mülkiyeti yüzde 100 Türkiye'ye ait olan, en güncel halde küresel bir marka yaratmayı hedeflediklerini söyledi.

Elektrikli araçlar dünyasındaki gelişmeleri değerlendirerek "doğuştan elektrikli" bir otomobil geliştirmek istediklerini anlatan Karakaş, "Sadece ülkemizde değil tüm dünyada otomobilimizi

rekabet edebilir duruma taşımak istiyoruz... hedefimizin nihai kısmı da; biz 2022'nin ikinci yarısında piyasaya girdiğimizde Avrupa'nın küresel olmayan ilk SUV üreticisi olmak istiyoruz. İkinci hedefimiz, Türkiye'nin mobilite ekosisteminin çekirdeğini oluşturmak istiyoruz." dedi. Gürcan Karakaş şöyle konuştu: "Bir otomobilden fazlası' derken tabii ki biz de bir otomobille başlıyoruz. Önce konsepti geliştirmesi, üretimi, satış sonrası... Ama başından itibaren biz bu otomobili 2025'ten sonrası, akıllı cihazları düşünerek geliştiriyoruz. Elektrik-elektronik mimarisini şimdiden tasarlıyoruz. Dolayısıyla bu akıllı cihazlarımız akıllı şehirler içerisinde yeni çözümler üretebilen, artı, mobilite hizmetlerine baz oluşturabilen, veri tabanlı hizmetlerde iş imkanları sağlayan ve akıllı şebeke-şarj imkanlarıyla da daha fazla iş imkanı sunan bir sistemden bahsediyoruz."

Karakaş, "Nasıl başaracaksınız?" sorusunun kendilerine çok sorulduğunu dile getirerek, proje için yoğun bir mesai harcadıklarını kaydetti.

"Bu projeye başlamadan önce 18 şirketi inceledik." diyen Karakaş, "İyi yönleriyle, kötü yönleriyle. Neden başardılar, neden başaramadılar... Ve bu bağlamda 15 yıllık kapsamlı bir plan hazırladık ve hemen akabinde işinin ehli, işine adanmış, daha önce de dediğim gibi sadece bir akşama mahsus değildi biz aylardır heyecandan uyuyamıyoruz..." değerlendirmesini yaptı.

Gürcan Karakaş, tüm faaliyeti müşteri, kullanıcı ve tüketiciyi ön planda tutarak yaptıklarını aktararak, şunları kaydetti: "Bizim rakiplerimiz büyük organizasyonlar değil, startup-girişimci seviyesinde olan rakipler. O nedenle bizim de çevik bir organizasyon yapısına sahip olmamız gerektiğini düşünüyoruz. Tüm bunları yaparken ve küresel rekabetten bahsederken bizim dünyanın en iyileriyle çalışmaktan başka bir lüksümüz var mı? Yok. Dünyanın en iyilerini Türkiye'de bulduğumuz zaman Türkiye'de, henüz yoksa yurt dışından bularak know-how'ı transfer edene kadar beraber çalışıyoruz. Etrafımızda oluşturmaya çalıştığımız bu dünyanın en iyileri kimdir? Pazar ve müşteriden başlıyoruz. Hedef kitlemizi çok iyi bildiğimiz için araştırma şirketlerinde Türkiye'nin en iyilerinin Avrupa'nın da en iyileri olduğunu gördük. O şekilde başladık. İsimlerine girmemize gerek yok. Bize hala 'Siz ciddi misiniz? Sizin fabrika yapacak yeriniz var mı?' gibi sorular geliyor."

Aylardır Türkiye'deki yan sanayiciler ve tedarikçilerle beraber çalıştıklarına işaret eden Karakaş, şu değerlendirmelerde bulundu: "Şarj altyapısı ne durumda' konusunda bakanlıklarımızla beraber ortak çalışıyoruz. 2022 yılında Türkiye'nin şarj altyapısı sorununun çözüleceğine inanıyoruz. Buraya neden geldik? Bilişim Vadisi'ne neden geldik? Çünkü her şeyden önce Türkiye'deki otomotivin merkezi için Gebze-Kocaeli-Bursa... Oraya geldik. Fabrikamızı da çok yakınlarla konumlandıracağız. Bilişim Vadisi'nde iş birliği olarak, girişimciler olarak ihtiyacınız olan altyapıyı bulduğumuz için de onlarla beraber Türkiye'nin mobilite ekosistemini burada kurup büyüteceğiz. Nelerde fark yaratacağız? Bizim farkımız ne olacak? Her şeyden önce biz ortaklık yapımızla bir ekosistem kurduk. Sıfır emisyon araçlar için sıfırdan başladık. Akıllı bir cihaz. Türk mobilite şirketi ilk defa Türkiye'de geliştiriliyor."

Karakaş, ürün gamında 15 sene içerisinde 5 model olacağını vurgulayarak, şu bilgileri verdi: "İlk 2 senede SUV'la başlayıp, akabinde 18-24 ay içerisinde C segmentsedanımızı getireceğiz. Bunların hepsini teknik olarak aynı platformda geliştireceğimiz için rekabetçi gücümüzü artıracığımızı düşünüyoruz. Neden SUV seçtik? Birincisi dünyanın en büyük segmenti. Türkiye'nin de önümüzdeki 5 senede büyüyecek en büyük segmenti. Şu anda yüzde 95'i ithal olan bir segment. Kullanıcılar tarafından en çok arzu edilen araç tipi. Aile için

de uygun. Geniş ve konforlu. Bir marka oluşturmak için de en uygun segment olarak görüyoruz.

Marka sürecini çok hızlı şekilde müşteri, hedef kitle ve profesyonel bir yaklaşımla araştırdık ve marka özümüzü tanımladık. Bunu yaparken müşterimizin bilinç altına indik, onların beklentilerini aldık. Müşterilerimiz; özgün, güçlü, özgüvenli, dönüşen-dönüştüren, samimi ve yenilikçi bir marka bizden bekliyor. Bu markanın isimlendirme ve adlandırma sürecini önümüzdeki senenin ortasında tamamlamayı düşünüyoruz. Bunu yaparken hedef pazarlarımızla testlerimizi yaparak ilerleyeceğiz.”

Karakaş, Türkiye’nin Otomobilinin özgün tasarıma değinerek, “Biz otomobilimize dışarıdan baktığımız zaman yalın ve prestijli, dinamik ve keskin, içerisine girdiğimiz zaman teknolojik ve yenilikçi, kültürümüzden ilham almış öğeleri barındıran bir tasarım çerçevesinde oluşturduk.” diye konuştu.

Ürüne bakıldığında 200 beygir ve 400 beygirlik iki alternatifin olacağını ifade eden Karakaş, şunları kaydetti: “Aracımızı arkadan itişli veya çift motor dört çeker olarak düşündük. 200 beygirli aracımız ile 7,6 saniyede, 400 beygirli aracımız ile 4,8 saniyede aranızdaki hızseverleri resmen koltuğa yapıştıracacağız. 500 kilometre menzil ve hızlı şarj ile 30 dakikanın altında şarj imkanı sağlıyoruz. Akıllı bağlantı, yazılımların internet üzerinden güncellenmesi otomobilimizde standart olarak sunulacak. Aynı zamanda otonom sürüş seviyesi 3’e hazır bir teknoloji ile yola çıkıyoruz. En çok önemseydiğimiz konulardan birisi sürüş güvenliği. Şimdiden 2022 yılında oluşacak teknik spesifikasyonlara hazırlanıyoruz. Bunu yaparken her türlü simülasyonları, öngörülerini başından itibaren düşünerek, ürün geliştirme sürecini de kısaltacak şekilde ilerliyoruz.”

Kocaeli’nin Gebze ilçesindeki “Bilişim Vadisinde düzenlenen “Türkiye’nin Otomobili Girişim Grubu Yeniliğe Yolculuk Buluşması” programında Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın da (ortada) katılımıyla yerli otomobil tanıtıldı. Tören sonrası Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank (sağda) ve TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu (solda) Cumhurbaşkanı Erdoğan’a yerli otomobilin maketini hediye etti. (Serhat Çağdaş – Anadolu Ajansı)

Türkiye’nin Otomobilinin enlerine işaret eden Karakaş, “Segmentinde en uzun aks mesafesi olan otomobilden bahsediyoruz. En geniş iç hacme ve en yüksek performansa sahip olacak. Toplam sahip olma maliyetinde ise elektrikli araç olmanın verdiği avantaj ile en uygun araç olacak. 2022 yılında seri üretime başladığımızda bizim şirketimiz ödenmiş öz sermayesi en yüksek otomobil şirketi olacak.” dedi.

Karakaş, teknoloji odaklarına dikkati çekerek, şunları kaydetti: “Teknoloji odağımızda özgün teknoloji var. Örneğin bataryasını sıfırdan geliştirdiğimiz, hiçbir yerden almadığımız, hiçbir yerden lisanslamadığımız tamamıyla bizim ihtiyaçlarımıza uygun bir teknoloji. Yetkinlik... Ülkemizde savunma sanayinde mükemmel mühendislerimiz var. Savunma sanayisindeki örneğin, bir helikopterin, uçağın modellemesini otomobilimize taşıdık. Otomobilimizin modellemesiyle bir sürü simülasyonu çok hızlı ve etkin şekilde yapabiliyoruz. Dönüşüm... Teknoloji ile beraber ilerleyerek ve gelecekteki tüketicinin ihtiyaçlarını düşünerek otomobilden fazlasını yapmak üzere dışarıda fuayede gördüğünüz, evinizdeki aletlerle bağlanabilen bir teknolojiden bahsediyoruz. Farklılaşma küçük teknolojilerle... Örneğin holografik asistan gibi, navigasyon sistemini ve ulaştırmadaki bazı bilgilendirme sistemlerini yerinden oynatacak sistemlerle farklılaşmak istiyoruz.”

“Türkiye’nin Otomobili” ne demektir?” sorusunu yanıtlamak istediğini vurgulayan Karakaş, “Her şeyden önce Türkiye’nin küresel bir markasıdır. Kararlarını bağımsız verebilen, direksiyonunda bizim oturduğumuz ve ekosistemini kendisi oluşturabilen bir şirkettir. Teknolojisini ülkemizin diğer teknolojileriyle birleştirerek bir sonraki seviyeye ulaşmasında liderlik, öncülük edebilecek altyapıyı ve uygulama alanlarını getirmektedir. Her şeyden önemlisi fikri sınai mülkiyet haklarının yüzde 100’ü Türkiye’ye ait olan bir otomobil demektir. Doğru zamanda doğru yola çıktığımızı söylemiştik, aynı zamanda ‘Doğru yerde mi yola çıktınız?’ diye sorarlar. Evet. Yetkinliklerimize, pazarımıza baktığımızda ‘Doğru yerde yola çıktık’ diyoruz. Yeniliğe çıktığımız yolun aynı zamanda yeni bir lige de çıkmak olduğunun altını çizmek isterim.” şeklinde konuştu.

2019 III. Çeyrek GSYH Değerleri

2019 III. Çeyrek
GSYH Değerleri

02 Aralık 2019

Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) üçüncü çeyrek değerlerine ilişkin veriler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 02 Aralık 2019 tarihinde yayımlandı.

TÜİK tarafından çeyreklik dönemlerde yayımlanan GSYH değerleri, Ulusal Hesaplar Sistemi’nde tahmin edilen temel büyüklüklerin en önemlisi ve odak noktasıdır. GSYH, bir ülkedeki belirli bir dönemde üretilen mal ve hizmetlerden dolayı oluşan katma değere ilişkin standart bir ölçü olarak değerlendirilebilir. GSYH’nin üretimdeki değişiminin daha sağlıklı ölçülebilmesi için enflasyon etkisinin arındırılmasıyla zincirlenmiş hacim endeksi hesaplanmaktadır.

Cari fiyatlarla hesaplamalarda; gerçek değişimlerle birlikte fiyat hareketleri de kapsamaktadır. Yalnızca gerçek değişimlerin izlenebilmesi için fiyat değişikliklerinden gelen etkinin giderilmesi gerekmektedir. Zincirlenmiş hacim endeksleriyle elde edilen GSYH, bu etkiyi yok ederek; belli bir dönemde yer alan gerçek değişimleri ölçmektedir.¹

Fiyat değişimlerinin etkisinden arındırılıp yalnızca gerçek değişimin ölçülmesi için ise fiyat yapısının güncel olması gerekmektedir. Ardışık iki yıl hesaplamalarında sabit bir yıldaki fiyatın kullanılmasının yerine önceki yılın fiyatları kullanılarak zincirlenmiş hacim endekslerine ulaşıldığında; fiyat değişimlerinden arındırma işlemi daha sağlıklı olmaktadır. Ancak zincirleme yöntemler kullanıldığı durumlarda göreceli fiyatlar değiştiği için toplamsal olmama sorunu (nonadditivity problem) yöntemin bir dezavantajı olarak karşımıza çıkmaktadır.²

Tablo 1’de görüldüğü üzere GSYH zincirlenmiş hacim endeksinin (2009=100) bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim oranı ile hesaplanan GSYH büyüme hızı, 2019’un üçüncü çeyreğinde yüzde 0,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Öte yandan endeks bir önceki çeyreklik döneme (2019 yılı ikinci çeyrek) göre ise yüzde 9,4 artış göstermiştir. GSYH 2019 yılının üçüncü çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11,6 artarken bir önceki çeyreğe göre yüzde 11,8 artarak 1 trilyon 145 milyar 99 milyon TL değerini almıştır.

Gayrisafi Yurt İçi Hasıla’yı oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2019 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; tarım sektörü toplam katma değeri %3,8, sanayi sektörü %1,6 arttı ve inşaat sektörü %7,8 azaldı. Ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinin toplamından oluşan hizmetler sektörünün katma değeri ise %0,6 arttı. (Tablo 3).

¹ TÜİK Dönemsel Gayrisafi Yurt İçi Hasıla / hesaplama kuralları

² A.g.e

Tablo 1: Gayrisafi Yurtiçi Hasıla Sonuçları, 2018-2019

Yıl	Çeyrek	Cari fiyatlarla (Milyar TL)	Cari fiyatlarla (Milyar \$)	Zincirlenmiş hacim endeksi (2009=100)	Endeks değişim oranı* (%)
2018	I	790	207	158,5	7,4
	II	890	206	173,3	5,6
	III	1.026	190	184,8	2,3
	IV	1.017	186	180,7	-2,8
	Yıllık	3.724	789	174,3	3,1
2019	I	922	172	154,9	-2,3
	II	1.024	175	170,6	-1,6
	III	1.145	202	186,6	0,9

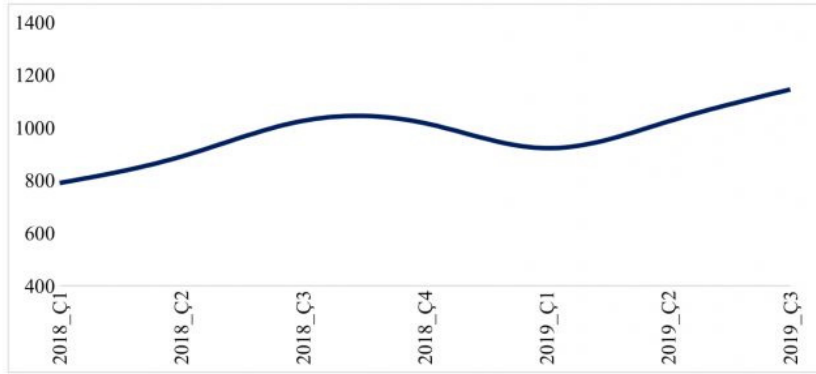
*Bir önceki yılın aynı dönemine göre enflasyon değişimi

Gelir yöntemi ile hesaplanan GSYH, ekonomideki üretici birimlerin elde ettiği maaş, ücret gelirleri, işletme karı ve devletin elde ettiği çeşitli vergi gelirlerinden oluşmaktadır. Gelir yöntemiyle hesaplanan GSYH bileşenlerinin Gayrisafi Katma Değer (GSKD) içerisindeki payları incelendiğinde, işgücü ödemelerinin cari GSKD içerisindeki payı geçen yılın aynı döneminde yüzde 31,3 iken bu oranın 2019 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 33,4 olduğu görülmektedir. Net işletme artışı/karma gelirin payı ise yüzde 52'den yüzde 49,3'e düşmüştür (Tablo 2).

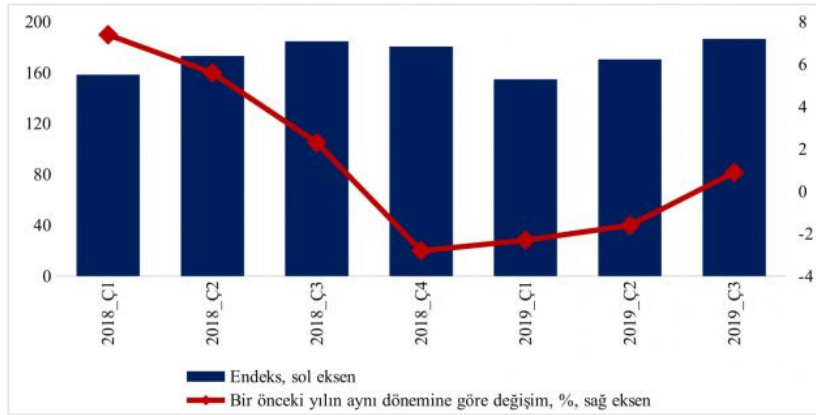
Tablo 2 Gelir yöntemiyle GSYH bileşenlerinin Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payları, %, 2018-2019

Yıl	Çeyrek	İşgücü ödemeleri	Üretim üzerindeki net vergiler	Sabit sermaye tüketimi	Net işletme artışı/Karma gelir
2018	I	38,2	-0,9	19,3	43,4
	II	35,6	-1	18,2	47,2
	III	31,3	-0,4	17,1	52,0
	IV	31,5	-0,8	18,5	50,7
	Yıllık	34,1	-0,8	18,3	48,3
2019	I	39,1	-0,9	21,2	40,5
	II	37,0	-0,7	19,3	44,4
	III	33,4	-0,4	17,7	49,3

Şekil 1: 2018-2019 III. Çeyrek 2019 zaman aralığında GSYH değişim, çeyreklik dönem, milyar TL

Şekil 2: GSYH, harcama yöntemiyle zincirlenmiş endeks ve değişim oranları, I. Çeyrek 2018- III. Çeyrek 2019

Tablo 3: GSYH, , iktisadi faaliyet kollarına göre A10 düzeyinde zincirlenmiş hacim, endeks ve değişim oranları, III. Çeyrek: Temmuz - Eylül, 2019

		Hacim (Milyar TL)					Endeks					Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre değişim oranı				
		Çeyrek					Çeyrek					Çeyrek				
		2018 IV. Çeyrek	I	II	III	I V	2018 IV. Çeyrek	I	II	III	I V	2018 IV. Çeyrek	I	II	III	I V
2019	Tarım, ormancılık ve balıkçılık	25	10,8	18,0	57,7	-	122,1	53,2	88,6	284,3	-	-0,5	2,7	4,2	3,8	-
	Sanayi	89	80,8	84,8	85,4	-	193,0	175,4	184,2	185,4	-	-6,4	-3,9	-2,6	1,6	-
	İmalat sanayi	74	67,0	71,0	70,8	-	194,7	177,0	187,4	187,0	-	-7,4	-4,2	-3,3	1,4	-
	İnşaat	31	24,7	29,4	31,3	-	220,6	176,0	209,4	222,7	-	-8,7	-9,2	-12,4	-7,8	-
	Hizmetler	107	89,2	99,8	106,3	-	196,5	164,1	183,6	195,6	-	-0,3	-3,4	-0,1	0,6	-
	Bilgi ve iletişim	15	10,6	11,8	11,4	-	228,2	156,7	173,7	167,6	-	2,9	1,4	2,6	1,5	-
	Finans ve sigorta faaliyetleri	15	19,6	22,8	17,6	-	161,2	209,4	243,1	188,0	-	-16,2	2,9	5,3	2,0	-
	Gayrimenkul faaliyetleri	36	36,2	35,7	35,8	-	137,4	138,3	136,1	136,5	-	4,7	1,6	2,8	2,4	-
	Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri	25	19,7	21,6	22,0	-	226,5	177,2	193,7	197,6	-	-10,2	-12,5	-4,2	0,7	-
	Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	45	46,1	46,7	46,5	-	151,6	155,3	157,4	156,6	-	5,7	8,9	2,3	4,8	-
Diğer hizmet faaliyetleri	8	8,1	7,9	8,0	-	170,4	165,9	163,3	165,1	-	-2,6	-1,7	-2,8	1,6	-	
Sektörler toplamı	400	345,6	378,0	414,5	-	179,5	155,1	169,7	186,1	-	-2,3	-1,8	-1,2	0,9	-	
Vergi-sübvansiyon	51	41,0	48,2	51,5	-	189,5	151,8	178,3	190,4	-	-8,1	-6,9	-4,2	1,4	-	
Gayrisafi yurt içi hasıla (alıcı fiyatlarıyla)	451	386,8	426,2	466,1	-	180,5	154,9	170,6	186,6	-	-3,0	-2,3	-1,6	0,9	-	

İl bazında GSYH değerleri incelendiğinde 2017 yılı verilerine göre 970 milyar TL ile İstanbul ilk sırada yer alırken, İstanbul'u 281 milyar TL ile Ankara ve 191 milyar TL ile İzmir takip etmektedir. Bu illerin ardından sırasıyla Bursa, Kocaeli ve Antalya gelmektedir. Öte yandan en düşük GSYH değerine sahip iller ise sırasıyla Bayburt, Ardahan ve Tunceli'dir. Bu illerin sahip olduğu GSYH değerleri ise yine sırasıyla 1,8 milyar TL, 2,2 milyar TL ve 2,7 milyar TL'dir. İllerin 2017 yılı GSYH değerlerinin harita üzerinde gösterimi ise Ek-1'de verilmiştir.

Üretim yöntemi ile hesaplanan GYSH değerlerinde tarım, ormancılık ve balıkçılık, hizmetler ve sanayi sektörlerinin GSYH içindeki payları incelendiğinde hizmetler yıllık ortalama yüzde 60,7 ile en yüksek paya sahiptir. Sanayi sektörü yıllık ortalama yüzde 32,9, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü ise yıllık ortalama yüzde 6,4'lik bir paya sahiptir (Tablo 4). Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü 2019 yılı içerisinde üçüncü çeyrekte GSYH'den aldığı payı önceki çeyreğe göre artırarak yüzde 12,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. Öte yandan 2019 yılı ikinci çeyreğine göre hizmetler sektörünün GSYH'den aldığı pay 4,2 yüzde puan azalırken sanayi sektörünün payı son çeyrekte 3,5 yüzde puan azalmıştır.

Tablo 4: GSYH içindeki sektörlerin payı, 2019

	Sektörlere göre cari fiyatlarla değer payı				
	Çeyrek				
	Yıllık	I	II	III	IV
Tarım	6,4%	3,1%	5,0%	12,8%	-
Sanayi	32,9%	32,7%	31,9%	28,4%	-
Hizmetler	60,7%	64,1%	63,1%	58,9%	-

Diğer bir yandan ülkelerin büyüme oranları uluslararası düzeyde incelendiğinde, Türkiye, 2017 yılında yüzde 7,4'lük bir GSYH büyümesi ile dünya genelinde en fazla büyüme gösteren 12'nci ülke konumundayken 2018 yılı verilerine göre 2,6 büyüme oranı ile 118. sıraya gerilemiştir. (Tablo 5). Türkiye, sahip olduğu 766,5 milyar dolar GSYH ile dünyanın 19'nci büyük ekonomisi olmasına karşın dünya geneline göre görece durağan bir büyüme performansı sergilemiştir.

Tablo 5: Ülkelerin büyüme oranları ve dünyadaki sıralamaları, ilk 15 ülke, 2018

	BÜYÜME ORANI, %	SIR A
Ruanda	8,7	1
Gine	8,7	2
Bangladeş	7,9	3
Libya	7,8	4
Kamboçya	7,5	5
Fildişi Sahili	7,4	6
Tacikistan	7,3	7
Vietnam	7,1	8
Hindistan	7,0	9
Dominik Cumhuriyeti	7,0	10
Moğolistan	6,9	11
Benin	6,9	12
Etiyopya	6,8	13
Senegal	6,8	14
İrlanda	6,7	15
Türkiye	2,6	118

Kaynak: Dünya Bankası

Dünya Bankası'nın tanımladığı gelir gruplarına göre belirlenen grupların büyüme oranları incelendiğinde 2018 yılında düşük gelirli ülke grubunun yıllık ortalama yüzde 5,1, düşük-orta gelir grubunun yıllık ortalama yüzde 5,3, üst-orta gelir ülke grubunun yıllık ortalama yüzde 4,8 ve yüksek gelirli ülke grubunun yıllık ortalama yüzde 2,2, büyüme sergilediği görülmüştür. Türkiye ise içinde bulunduğu grup olan üst-orta gelir grubunun ortalama sergilediği büyüme oranından çok daha fazla büyüme sergilediği görülmektedir. Diğer bir açıdan Dünya Bankası ve IMF(International Monetary Fund) tarafından ülkeler için hesaplanan gelecek dönemlere ait büyüme tahminleri incelendiğinde, Türkiye'nin 2018 yılında yüzde 3,5 seviyelerinde büyümesi beklenirken 2019 yılında bu oranında yüzde 0,4 ile 1,6 seviyelerinde seyretmesi beklenmektedir. Daha sonraki yıllarda da 2017 yılına nazaran çok daha düşük büyüme sergilemesi beklenen Türkiye'nin en hızlı büyüyen ekonomiler sıralamasındaki 12'ci sıradaki yerini kaybetmesi beklenebilir.

Tablo 6: Dünya Bankası ve IMF'in Türkiye için gelecek dönem büyüme tahminleri, %

	DB	IMF
2018	3,5	3,5
2019	1,6	0,4
2020	3,0	2,6
2021	4,2	2,1
2022	-	2,2
2023	-	2,6

Ek: İllerin GSYH değerleri, 2017

TOBB Haftalık Ekonomi Bülteni (30 Aralık 2019 -03 Ocak 2020)

TOBB Haftalık Ekonomi Bülteni 30 Aralık 2019 – 3 Ocak 2020

5 Ocak 2020

Sayı: 2020-01

Ekonomide bu hafta ne oldu?

Yurt içinde artan tüketici enflasyonu dikkat çekerken, yurtdışı gelişmelerde ise ABD ve Çin arasında imzalanacak olan ticaret anlaşması konuşulmaya devam etti.

Yurt İçi Gelişmeler

- Kasım ayında 91,3 olan Ekonomik Güven Endeksi, Aralık ayında %2,6 oranında artarak 93,8 seviyesine yükseldi. Ekonomik güven endeksindeki artışta reel sektör, hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki artış etkili oldu.
- Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %0,1 artarak 15,5 milyar \$, ithalat %9,7 artarak 17,7 milyar \$ olarak gerçekleşti. Aynı dönemde dış ticaret açığı %232,2 artarak 2,2 milyar \$ oldu.
- Kasım ayında Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayısı bir önceki yılın aynı ayına göre %11,4 artarak 2,2 milyon kişi oldu. Ocak-Kasım döneminde en fazla yabancı ziyaretçi Rusya'dan geldi.
- Aralık ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), bir önceki aya göre %0,74, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,84 ve on iki aylık ortalamalara göre %15,18 artış gösterdi.
- Aralık ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), bir önceki aya göre değişim göstermeyerek 49,5 düzeyinde gerçekleşti. Aralık PMI değeri 2019 yılı ortalamasının üzerinde değer aldı.

Yurt Dışı Gelişmeler

- ABD Başkanı Trump, Çin ile ABD arasında yürütülen ticaret anlaşmasında ilk aşama için imzaların 15 Ocak tarihinde atılacağını açıkladı. Trump, ikinci aşama görüşmeleri için de Çin'e gideceğini belirtti.
- ABD'de Kasım ayında dış ticaret açığı 68,7 milyar \$ olacağı tahmin edilirken %5,4 gerileme kaydederek 63,2 milyar \$ oldu.
- ABD'de Kasım ayında beklenen konut satışları, bir önceki aya kıyasla %1,2 oranında artış gösterdi.
- Çin'de Aralık ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 50,2 ile bir önceki aya göre değişim kaydetmedi.
- Çin'de Aralık ayında Caixin İmalat Sektörü Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) ise bir önceki aya göre 0,3 puan azalarak 51,5'e geriledi. Endeks 5 aydır 50 eşik düzeyinin üzerinde gerçekleşiyor.
- Çin Merkez Bankası (PBoC) bankalara uygulanan zorunlu karşılık oranlarını 50 baz puan indirerek %12,5 seviyesine çekti.
- Euro Alanı'nda Aralık ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), bir önceki aya göre artarak 46,3 değerini aldı. Beklenti endeksin 45,9 olacağı yönündeydi.
- Almanya'da Aralık ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 43,7 ile beklentilerin üzerinde değer aldı.
- İngiltere'de Aralık ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), önceki aya göre gerileyerek 47,5 ile beklentileri karşılayamadı.

06 Ocak 2020 Pazartesi	07 Ocak 2020 Salı	08 Ocak 2020 Çarşamba	09 Ocak 2020 Perşembe	10 Ocak 2020 Cuma	11 Ocak 2020 Cumartesi	12 Ocak 2020 Pazar
				İlgücü İstatistikleri Açıklanacak		

Uyarı: Bu bülten güvenilir olduğu kanaatine varılan kamuoyuna açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, bu bültende yer alan bilgilerin doğru ve tam olması konusunda herhangi bir garanti vermemektedir. Bülten içinde yer alan bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşabilecek zararların önünü sorumluluk kabul etmemektedir.

Granada TSO işbirliği ile Mardin TSO Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Yeşil Yıldız Eğitimleri yapıldı.

AVRUPA BİRLİĞİ (AB) TARAFINDAN FİNANSE EDİLEN VE MARDİN TİCARET VE SANAYİ ODASI (MTSO) BÜNYESİNDE YÜRÜTÜLEN, GRANADA TSO İŞBİRLİĞİ İLE MARDİN TSO KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ KAPSAMINDA TURİZM PAYDAŞLARINA YÖNELİK YEŞİL YILDIZ EĞİTİMİ OTELLERDEN VE İLGİLİ KAMU KURUMLARINDAN TEMSİLCİLERİN KATILIMIYLA 7-8 OCAK GÜNLERİNDE RAMADA BY WYNDHAM OTEL'DE GERÇEKLEŞTİRİLDİ.

Çevre mühendisi ve iklim uzmanı Olcay Tüm tarafından verilen eğitim öncesi proje Dika Temsilcisi Murat Erçin de proje hakkında katılımcılara bilgi verdi. Eğitim sonunda katılımcılara katılım sertifikası verildi.

Mardin Valiliği ve Odamızın Ortağı Olduğu 2.OSB İçin Dika Tarafından Sağlanan Elektrik Altyapı, Desteği Projesi İmza Töreni gerçekleştirildi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) kapsamında başarılı bulunarak Bakanlık tarafından onaylanan "Mardin İl. OSB Elektrik Altyapısının Kurulması Projesi" sözleşmesi 14.01.2020 tarihinde imzalanarak uygulamaya geçirildi. Proje Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı öncülüğünde Ajansımızın teknik desteğiyle Mardin 2. Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü ile yapılan işbirliği sonucunda hayata geçirildi. Ajansımızın konferans salonunda yapılan tanıtım ve imza töreni toplantısına, Mardin Valisi ve Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Mustafa Yaman, Vali Yardımcıları Bahattin Çelik ile Coşkun Öztürk, Artuklu Kaymakamı Hacı Hasan Gökpınar, Yeşilli Kaymakamı Mustafa İkbāl Eşki, Ak Parti Mardin İl Başkanı Faruk Kılıç, Mardin Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mehmet Ali Tutaşı, Mardin Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı İsa Tunç, Mardin OSB Müdürü Abdullah Ensari, Kızıltepe Ticaret Borsası Başkanı Mehmet Şahin ve kamu kurum ve kuruluşları ile STK temsilcileri katıldı.

Proje, Mardin 2. Organize Sanayi Bölgesi'nin mevcut enerji ihtiyacının karşılanması amacıyla yüksek ve orta gerilim elektrik şebekesinin bağlantı noktası ile OSB içi elektrik altyapısının kurulmasıdır. Mardin'in Yeşilli ilçesi Zeytinli Köyü Mahallesi'nde yer alan 500 hektarlık arazinin 72 parselden oluşan 104 hektarlık 1. etabında uygulanacak olan projenin toplam

bütçesi 13 Milyon 330 Bin ₺ olup %100'üne Ajansımız tarafından hibe desteği sağlanacaktır. Proje süresi on sekiz ay olmakla beraber daha kısa sürede tamamlanması öngörülmektedir. Toplantının açılış konuşmasını yapan Ajans Genel Sekreterimiz Yılmaz Altındağ, devletimizin sunmuş olduğu yatırım teşvik sistemi kapsamında 6. Bölge içerisinde yer alan Mardin'de, yatırımcılara sunulan avantajların üst düzeyde olması nedeniyle son yıllarda yatırım teşvik belgesi başvurularında önemli artışlar görüldüğünü söyledi. Mardin'e yatırım yapmak isteyen yatırımcıların arazi tahsis konusunda problemler yaşadığını çünkü Mardin 1. OSB'ye yeni katılan serbest bölge dışında boş parsel bulunmadığını belirtti. Buna paralel olarak hâlihazırda Mardin 2. OSB Müdürlüğü tarafından alınan parsel tahsis taleplerinin 500'ü aştığını ifade etti. Genel Sekreterimiz "Hükümetimizin yeni yatırım hamlesi ile birlikte ihracata yönelik, katma değerli, istihdam boyutu olan özel sektör yatırımlarının bütünleştirilmesi açısından Mardin 2. OSB ilimiz açısından bir fırsat oluşturmaktadır.

Mardin Valisi ve Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Mustafa Yaman yaptığı konuşmada, Mardin'e yapılacak yeni yatırım ve istihdam için mevcut OSB'nin yeterli olmadığını bu nedenle ikinci bir OSB'ye ihtiyaç duyulduğunu söyledi. 2. OSB'nin bir an önce faaliyete girmesi için altyapı çalışmalarının tamamlanması amacıyla bu projenin çok önemli olduğunu belirtti. Vali Yaman "Mardin hem turizm hem tarım hem de sanayi sektöründe bölgenin cazibe merkezi bir ili olduğu için yeni yatırım alanlarına ihtiyaç duymaktadır. İkinci OSB'de birinci altyapı çalışmalarını bitirdik. Lokasyon olarak iyi bir yerde, yol ve güvenlik problemi olmadığı için büyüme imkânı var" dedi. Bununla beraber Midyat ve Nusaybin ilçelerinin OSB başvuru süreçlerini hızlandırdıklarını dile getirerek yapılacak yeni OSB'lerle birlikte Mardin'de dört OSB oluşacağını ifade etti.

Yapılan konuşmaların ardından Ajansımızın Mardin Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü Mehmet Emin Paça tarafından "Mardin II. OSB Elektrik Altyapısının Kurulması Projesi" hakkında sunum yapılarak katılımcılara bilgi verildi.

Programın sonunda gerçekleştirilen imza töreninde, proje sözleşmesi Mardin Valisi ve Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Mustafa Yaman, Ajans Genel Sekreterimiz Yılmaz Altındağ, Vali Yardımcısı Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanı Coşkun Öztürk ile Mardin 2. OSB Müdürü Mahmut Acay tarafından imzalandı.

17-18 Ocak 2020 Tarihinde İlimizde Gerçekleşen İşimi Yönetebiliyorum Projesinin Açılış Konuşması Başkanımız Mehmet Ali TUTAŞI tarafından Yapıldı.

Küresel rekabetin önemli oyuncularından olan ve Türkiye ekonomisine can veren KOBİ'lerin kapasitelerini geliştirmek için TÜRKONFED, Visa ve UNDP iş birliği ile hayata geçirilen "İşimi Yönetebiliyorum" Projesi'nin 5. eğitimi, DİCLESİFED desteği ve MARSİAD ev sahipliğinde Mardin'de düzenlendi. Toplantı, Mardin Valisi Mustafa Yaman, UNDP Türkiye Mukim Temsilcisi ClaudioTomasi, TÜRKONFED Başkanı Orhan Turan, DİCLESİFED Başkanı Kemal Bilim, MARSİAD Başkanı Abdülnasır Duyan ve Mardin TSO Başkanı Mehmet Ali Tutaşı'nın açılış konuşmalarıyla başladı.

Hedefler için İş Dünyası Platformu Başkanı Ümit Boyner ve yönetim kurulu üyelerinin de katıldığı açılış toplantısı ile başlayan 2 günlük eğitim programı ile KOBİ'lere, finansal raporlamadan dijital pazarlamaya, e-ticaretten sosyal medyaya yenilikçi iş modelleri hakkında kapsamlı bilgiler verildi. Türkiye'den 27 bankanın bir araya gelerek desteklediği 'İşimi Yönetebiliyorum' projesi ile, 3 yılda 18 kentte 3.000 KOBİ'ye ulaşılması hedefleniyor.

Mardin, 17 Ocak 2020- Türk iş dünyası, İşimi Yönetebiliyorum Projesi için Mardinli KOBİ'ler ile bir araya geldi. **Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED), Visa, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)** iş birliği ve 27 bankanın desteği ile hayata geçirilen İşimi Yönetebiliyorum Projesi'nin beşinci eğitimi

Mardin’de gerçekleştirildi. KOBİ’lerin büyüme potansiyellerini gerçekleştirmek için ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri kazanmalarına destek olmak amacıyla hayata geçirilen proje ile **3 yılda 18 ilde 3 bin KOBİ’ye** ulaşılması hedefleniyor. **Dicle Sanayi ve İş Dünyası Federasyonu (DİCLESİFED)** desteği, **Mardin Sanayici İş Adamları Derneği (MARSİAD)** ev sahipliğinde 17-18 Ocak tarihleri arasında Mardin’de gerçekleştirilen eğitimde, finansal disiplini sağlamak için gereken bilgilerin yanısıra hızla gelişen ve dijitalleşen ticaret dünyasına adapte olmayı sağlayacak yöntemler **Boğaziçi Üniversitesi** öğretim üyeleri tarafından anlatıldı.

Toplantının açılış konuşmaları **Mardin Valisi Mustafa Yaman, UNDP Türkiye Mukim Temsilcisi Claudio Tomasi, TÜRKONFED Başkanı Orhan Turan, DİCLESİFED Başkanı Kemal Bilim, Mardin TSO Başkanı Mehmet Ali Tutaşı ve MARSİAD Başkanı Abdülnasır Duyan** tarafından yapıldı. KOBİ’leri odağına alan ve Adana, Antalya, Hatay ve Balıkesir’de gerçekleştirilen **İşimi Yönetebiliyorum Projesi Mardin** toplantısında özel konuşmacı olarak **Hedefler için İş Dünyası Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Boyner de Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile Platform’un** faaliyetleri hakkında katılımcılara seslendi. “**İşimi Yönetebiliyorum Projesi**”nin 2 günlük eğitim programı, **Boğaziçi Üniversitesi İnovasyon ve Rekabet Odaklı Kalkınma Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi ve Boğaziçi Üniversitesi’nin deneyimli eğitmenleri** tarafından hazırlandı.

Mustafa Yaman: “Mardin’in potansiyelini geliştirecek projelere destek vermekten memnunuz”

“Masal şehri Mardin’e hoş geldiniz” diye konuşmasını başlayan **Mardin Valisi Mustafa Yaman, İşimi Yönetebiliyorum Projesi’nin** bir ayağının Mardin’de olmasından büyük bir memnuniyet duyduğunu belirtti. **Vali Yaman** konuşmasında şunları söyledi:

“Mezopotamya’nın kadim şehri Mardin; ticaret, hizmet, tekstil ve turizm açısından çok önemli illerin başında geliyor. Yatırımlarımızın ve işletmelerimizin kapasitesini artıracak, ülkemizin ve bölgemizin kalkınmasına destek verecek olan bu eğitimleri önemsiyoruz. Sıkıntılı bir dönemden geçtik. Son üç senedir başta Mardin olmak üzere bölgemizde bir huzur hâkim... Turizm sektöründe yatırımlar ile 2018-2019 hedeflerini tutturduk. 810 bin misafir aldık. Günübirlik misafirler ile 3,5 milyon insan ziyaret etti. Hedefimiz günübirlikte 5 milyon turist ağırlamak. Mardin’in potansiyelini yükseltecek projelere destek ve katkı vermekten mutluyuz.”

Claudio Tomasi: “KOBİ’lerin geleceğin ekonomisine hazırlıklı hale gelmesi, Türkiye’nin rekabet gücü açısından çok önemli”

UNDP Mukim Temsilcisi Claudio Tomasi ise şöyle konuştu: “KOBİ’lerin geleceğin ekonomisine hazırlıklı hale gelmesi, Türkiye’nin rekabet gücü açısından çok önemli. İşimi

Yönetebiliyorum projesi ile bu ihtiyacı giderecek bir eğitim programı hazırlandı ve finansal disiplin, ihracatta ve pazara erişimde teknolojiden faydalanma, sürdürülebilirlik ilkeleri gibi her KOBİ'nin içselleştirmesi gereken birçok konuda bu eğitimler aktarılıyor. Umuyorum ki bu anlamlı projenin neticesinde Türk firmaları gelişen pazarların yeni beklentilerine uygun şekilde ve yeni teknolojilerden faydalanarak hızlı büyüme trendini devam ettirecek ve yeni istihdam alanları yaratacaklardır.”

Orhan Turan: “İşimi Yönetebiliyorum, önemli bir KOBİ Seferberliği Projesi”

TÜRKONFED Başkanı Orhan Turan, yaptığı konuşmada şöyle dedi:“Ülkemizin kalkınma yolculuğunda KOBİ'lerimizin rekabetçilik gücünü, nitelikli insan kaynağı kapasitesini, yönetimden üretim ve ihracata uzanan değer zincirinde; yüksek teknoloji kullanımı ile yüksek verimlilik ve yüksek katma değer yaratmasını sağlayacak aksiyonlar alınması önem kazanıyor. Çünkü KOBİ'lerimizin kapasitelerini geliştirmek, kentlerimizin rekabetçiliğini artırıyor ve yerel kalkınma dinamiklerini de harekete geçiriyor. KOBİ'lerimiz büyürse, Türkiye büyüyor. İşimi Yönetebiliyorum Projesi'ni; işini değer yaratarak yöneten işletmelerimizin, sadece nicelik değil niteliklerini geliştirmek üzere hayata geçirdik. Proje ile çağın gerektirdiği bilgi birikimi, tecrübe aktarımı ve mentörlük desteğiyle, KOBİ'lerimizin sürdürülebilirlik yolculuğuna rehberlik ediyoruz. 2020 yılında da İstanbul, Van, Malatya ve Denizli ile devam edecek olan İşimi Yönetebiliyorum, ülkemizin sürdürülebilir kalkınması ve rekabetçiliğine destek veren önemli bir KOBİ Seferberliği Projesi'dir.”

Ümit Boyner: “KOBİ'ler değerleriyle, çeviklik, esneklik ve dayanıklılık özellikleriyle çok önemli avantajlara sahip”

Hedefler için İş Dünyası Platformu Başkanı Ümit Boyner de konuk konuşmacı olduğu etkinlikte, Mardinli KOBİ'lere seslendi. **Ümit Boyner** konuşmasında, “Her gün bir yenisi eklenen sorunlar zincirinde çözümün ve sürdürülebilir bir ekonomik yapının parçası olmak şirketler için gelecekte de var olmanın ön koşuludur. Hedefler için İş Dünyası Platformu olarak sürdürülebilir bir dünya ve sürdürülebilir bir ekonomi için iş dünyasının alacağı rolü ortaya çıkaran araştırmalar ve sosyal ve çevresel faktörleri göz önüne alan, küçük, orta ve büyük işletmelerin iş yapış şekillerini değiştirecek iş birlikleri geliştiriyoruz. KOBİ'lerin değerleriyle, çeviklik, esneklik ve dayanıklılık özellikleriyle pozitif değişim ve sürekli yenilikçiliği hayata geçirmek için avantajlarının fazla olduğunu düşünenlerdenim” dedi.

Kemal Bilim: “Proje, KOBİ'lerimizin sırtındaki yükü hafifletecektir”

DİCLESİFED Başkanı Kemal Bilim yaptığı konuşmada KOBİ'lerin yarattığı istihdam, üretim ve yatırım ile ekonomik yükün büyük bir bölümünü sırtladığını belirterek şöyle devam etti: “KOBİ'lerimizin sırtında da çok önemli yükleri bulunuyor. Bölgemizde KOBİ'lerimizin durumu ise çok daha zor. İçinden geçtiğimiz dönemde özellikle finansman sorunları başta olmak

üzere KOBİ'lerimiz kapasitelerini gerektiği gibi kullanamıyor. Haliyle bu durum hem işletmelerimize hem de bölge ve ülkemiz ekonomisine yansıyor. Ekonomimizin en kırılgan yapıları olan KOBİ'lerin dayanıklılığını artırmak, hem bölgemiz hem de ülkemiz için büyük önem taşıyor. Bugün bizleri bir araya getiren "İşimi Yönetiyorum Projesi", işte KOBİ'lerimizin sırtında önemli bir yükü sivil toplum, özel sektör ve uluslararası iş birliği ile hafifletiyor."

TÜRKONFED Yönetim Kurulu Üyesi ve MARSİAD Başkanı Abdulnasır Duyan da yaptığı konuşmada, Mardin ekonomisi hakkında bilgi verirken, şunları aktardı: "Bölgemizdeki şirketlerin en önemli sorunları; kurumsallaşma, finans kaynaklarına ulaşımında yaşanan sıkıntılar ve markalaşma olarak sayılabilir. "İşimi Yönetebiliyorum" projesi Mardin'deki şirketlerimize işte bu sorunları aşma noktasında önemli katkı sağlayacak. Mardin Ortadoğu'ya açılan kapıdır. Mardin'de yatırım yapmak için bütün şartlar uygundur. Herkesi Mardin'e yatırım yapmaya davet ediyoruz."

Mardin TSO Başkanı Mehmet Ali Tutaşı, yaptığı açılış konuşmasında şunları söyledi: "Bölgemizin etrafındaki ateş hattı bizlere sirayet ediyor. Ortadoğu'daki karışıklıklara rağmen ülkemizin potansiyeline olan inancımız tam. Ülkemizin üzerinde ekonomiden küresel teröre uzanan baskılar olmasına rağmen, bizler potansiyelimizi gerçekleştirmek için çalışıyoruz. Gençlerimizin eğitim süreçlerine destek verdiğimiz gibi teknolojiyi takip etmeleri ve dijitalleşme konusunda da çalışmalara Mardin TSO olarak destek veriyoruz."

İş Dünyasının Etkili İsimleri Aile Şirketleri ile Kurumsallaşma Tecrübelerini Paylaştı

Eğitim kapsamında, **Hedefler İçin İş Dünyası Platformu** Yönetim Kurulu üyeleri aile şirketleri ile kurumsallaşma tecrübelerini paylaştığı bir de panel düzenlendi. **Seza Çimento Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Yasemin Açık**'ın moderatörlüğünü yaptığı **Aile Şirketleri ve Kurumsallaşma** panelinde **Sun Tekstil Kurucu Ortağı Şükrü Ünlütürk, DİMES CEO'su Ozan Diren ve Turcas Petrol CEO'su Batu Aksoy** katılımcılara tecrübelerini aktardı.

Eğitim kapsamında **Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Gökhan Özertan**, *Türkiye ve Dünya Ekonomilerinde Gelişmeler* konulu bir konuşma yaptı. **İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekan Yardımcısı ve Boğaziçi Üniversitesi Finans Merkezi (CARF) Eğitmeni Prof. Dr. Serhat Yanık**'ın *Şirketlerin Finansal Röntgeni: Finansal Raporlama* eğitiminin ardından, KOBİ'ler **Boğaziçi Üniversitesi Finans Merkezi Eğitmeni Fatih Kandemir**'den *Mali Tahlil ve Finansmana Erişim* eğitim aldı. Eğitimin öğleden sonra oturumunda Stratejist ve eğitmen **Azade Özaltun**'un *KOBİ'lerde Dijital Pazarlama ve Sosyal Medya* eğitiminin ardından **Boğaziçi Üniversitesi Girişimcilik Merkezi Direktörü Dr. Oğuzhan Aygören** girişimcilikteki riskler ve belirsizlikler ile e- ticaret ve yeni pazarlara açılma konusunda eğitim verdi.

İkinci gününde **İşimi Yönetebiliyorum** eğitimleri **Boğaziçi Üniversitesi Finans Merkezi (CARF) Eğitimci Prof. Dr. Vedat Akgiray** ile *Türkiye’de ve Dünya’da Hukuk ve Kurumsal Yönetim Paneli* ile start aldı. **TEB Dijital Bankacılık Pazarlama Müdürü Şahin Gör’ün E-Ticaret ve Online Ödemeler** eğitiminin ardından **İşimi Yönetebiliyorum Mardin Eğitim Programı, Dr. Aygören’in E-ticaret Girişimcilik ve Vaka Çalışması’nın** ardından **Boğaziçi Üniversitesi Finans Merkezi (CARF) Eğitimci Hüseyin İlteriş Öztürk’ün Strateji ve İş Geliştirme Planı** eğitimi ve daha sonra yapılan mini bilgi yarışması, hediye çekilişi ve sertifika töreni ile sona erdi.

Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Ali TUTAŞI, Azalan Uçak Seferleri ve Artan Bilet Ücretleri Nedeniyle Basın ve Kamuoyuna Açıklamada Bulundu

Sayın Cumhurbaşkanımıza Çağrımızdır.

THY Genel Müdürlüğü tarafından uçuş emniyeti ve yolcu güvenliğinin temini amacıyla THY filosunda bulunan 24 adet Boeing 737 MAX tipi uçağın 13 Mart 2019 tarihi itibarıyla ikinci bir emre kadar uçuşlarının durdurulduğunu açıklamıştı. Bu kararın alınmasının ardından gerek yurtiçi gerekse de yurtdışı uçak seferlerinde kısıtlamaya gidilmiş, birçok ilin günlük sefer sayıları düşürülmüştü.

Ancak iç hatlarda uçuşların yeniden planlanırken orantısız bir düzenlemeyle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki illerin sefer sayıları diğer Anadolu illerine göre çok daha fazla düşürülmüştür.

Tarafımızca yapılan araştırmalarda şu sonuçlara rastlanılmıştır.

- Birçok ilde THY ve Anadolu jet uçuşlarında %10-30 arasında kısıtlama yapılırken bölgede bu oran %50-60 civarında kısıtlanmıştır.
- Birçok ilimizden Ankara’ya her gün yapılan uçak seferleri haftada birkaç güne düşürülmüştür.
- 400,00 TL.nin altında uçak bileti temin etmek nerdeyse imkansız hale gelmiştir.
- Cumhurbaşkanlığınızın talimatlarıyla yapılan modern havalimanlarındaki CIP salonları ve içindeki donanımlar hizmete açılmadıkları için çürümeye başlamışlardır.
- Birçok ilimizde bir hafta önceden uçak bileti bulmak imkansız hale gelmiş, bölgedeki illere karayolu ile gidilerek en yakın havalimanından seyahat edilmeye çalışılmaktadır.
- Batı illerinde vefat eden yakınlarımızın cenazeleri cenaze yakınları tarafından uçak bileti bulunamadığı için birkaç gün bekletilerek defin edilebilmektedir.
- Uçak ile gerçekleşen yurtiçi turistik ziyaretler durma noktasına gelmiştir.
- THY Genel Müdüründen bu konuyla ilgili randevu taleplerimiz maalesef karşılık bulmamıştır.

Bütün resmi ve bilimsel veriler göstermektedir ki bölgemiz kalkınmışlık anlamında diğer bölgelere göre oldukça geri seviyededir. Buna rağmen bölgemiz iş insanları olarak ulusal ve

bölgesel kalkınmamızı daha ileri seviyelere taşıma azmimizi hiçbir zaman kaybetmedik. Bölgemizin tarihi ve kültürel zenginliği turizm sektörü lehine işletmek, ülkemiz ve bölgemiz ekonomik kalkınmasına katkı sunma çabalarımız devam etmektedir. Gerek bölgede sağlanan huzur ve güven ortamı, gerekse de kurumsal çabalarımızın sonucunda turizm sektörüne çok önemli gelişmeler yaşanmaya başlamıştır. TÜİK verilerinden de anlaşılabacağı üzere geçmiş yıllara göre bölge illerini ziyaret eden yerli ve yabancı turist sayısında iki kat artış sağlanmıştır.

Bu artışın önümüzdeki yıllarda çok daha hızlı bir ivme kazanarak devam etmesi beklenirken THY Genel Müdürlüğünün bölge illerine sefer sayılarını düşürmesini kabul edilemez bir uygulama olarak görmekteyiz. Mevcut uçuş programlarının yeniden gözden geçirilerek bölge illerinin uşak seferlerinde artışın sağlanmasının ülkemiz ve bölgemiz kalkınması için elzemdir.

Biz aşağıda imzası olan bölge oda ve borsa başkanları olarak Sayın Cumhurbaşkanımızdan bu konularla ilgili gerekli düzenlemelerin yapılması konusunda ilgili kurum ve kuruluşlara emir ve talimatlarını arz ve talep ediyoruz.

Vali Yardımcımız Adem BAŞOĞLU Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Ali TUTAŞI'yı Makamında ziyaret

Son kararnameyle ilimize Vali Yardımcısı olarak atanan Sayın Adem BAŞOĞLU 24.01.2020 tarihinde Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Ali TUTAŞI'yı makamında ziyaret etti.